

UIT MIJN SCHETSBOEK.

Soms zit ik er over na te denken, hoeveel menschen er wel niet gedurende een week in onze pastorie komen, en dan valt het mij zoo op, hoevelen het er zijn met zorgen en droefheid van allerlei aard. Met zorgen en bekommernissen misschien nog het meest, maar ook wel met groote, diepe smart. Ik probeer haast nooit hen te troosten, ik weet bij ervaring, hoe kwetsend troostwoorden kunnen zijn, al zijn ze ook welgemeend. Er zijn tijden in 't leven van een mensch, dat hij niet getroost wil worden, dat hij 't niet velen kan, dat men hem een paar teksten voorzegt, en dan met een gezicht van: „Ziezoo, nu ben je er weer boven op,” laat gaan.

Ik weet, dat men de meeste menschen het beste helpt, door maar stil toe te luisteren, door ze maar uit te laten praten, geduldig, ook als ze in herhalingen vervallen en er zoo vast van overtuigd zijn, dat niemand het erger heeft dan zij.

Ik weet, dat zoo gauw als men begint te spreken, de ander al rondkijkt met een blik in de oogen van: „Nu ja, die heeft gemakkelijk praten, ze moest maar eens in dezelfde positie zijn als wij.”

Kort geleden nog zat er een vader tegenover mij. Hij vertelde van heel veel moeite, en heel veel smart. Nog voordat ik iets gezegd had, zeide hij snel: „Spreek u mij vooral niet over kracht naar kruis, of over dergelijke dingen, die de menschen dan blijven te zeggen. Ik zeg maar, als God mijn kruis wegnam, kon Hij Zijn kracht ook behouden.”

En toch weet ik, al dien tijd, dat ik zit te luisteren, dat het mooie, het heilige er is, dat het bestaat, alleen: die arme ongelukkigen weten er nog niet van, of misschien zijn ze nog niet toebered, om het te kunnen verstaan.

Het mooie en het heilige, dat iemand van Boven ontvangt, dat als een gewijde psalm klinkt in zijn hart. Die rustige, stille, blijde verzekerdheid, die hem nooit doet verdenken de trouw van zijn God, ook als Hij hem langs moeilijke, donkere levenspaden voert.

Ons geloof is toch geen levensverzekering voor voorspoed en geluk. Wie heeft het den menschen ooit gezegd, dat zij, als zij op God vertrouwden, altijd genoeglijk en weltevreden hun dagen zouden slijten? Zeker de Schrift niet, en zeker de Heere Jezus niet. Hij sprak van strijd, van verlies, van vervolging, van droefheid, van armoede.

Maar Hij vertelde ook van uitredding, van hulp, van sterkte. Sterkte, die Abraham in de moeilijkste oogenblikken van zijn leven niet deed wankelen. Sterkte, die Job, niettegenstaande al het onbegrijpelijke, niets ongerijms aan zijn God deed toeschrijven, die van de martelaren helden maakte en die kruisdragers psalmen deed zingen in den nacht, die ook vandaag nog mannen en vrouwen aangordt met levensmoed en levensdurf, trots de moeilijkste omstandigheden.

Ik hoorde dezer dagen den Herrnhutter predikant Ds. Wunderling uit Polen spreken. Zooveel als die in de oorlogsjaren heeft doorgemaakt, dat is haast niet te vertellen, maar elkeen, die hem gehoord heeft, was onder den indruk van zijn blijmoedig en warm geloof. Hij vertelde van de Broedergemeente te Maschewo, in Polen, vlak bij het gevechtsfront gelegen. Op zekeren kouden winteravond kwam de tijding, dat iedereen zijn boeltje moest pakken;

over een paar uur moest het geheele dorp ontruimd zijn. Het was een nooit te vergeten tafereel, die lange optocht van bevrachte karren en wagens met bleeke, bibberende menschen en kinderen er boven op, vertrekkend in den kouden, neveligen winternacht. Hoeveel hadden ze allen niet achter moeten laten in de nu uitgestorven woningen! Eén ding hadden de broeders echter niet vergeten: de bazuinen, de geliefde muziek-instrumenten, waar ze op bliezen in de heiligste oogenblikken van hun gemeentelieven, die hadden ze nu ook bij zich.

Moeizaam zetten de karren zich in beweging, schokkerig bonkten ze voort. Statig, breed uitgedragen weerklonken de tonen der bazuinenmuziek in den stillen nacht.

En als het nu een verhaal van een traktaatje was, dan hadden we misschien er meteen als in één adem bij kunnen vertellen van een wonderbaarlijke uitredding; maar Ds. Wunderling vertelde, hoe eenigen tijd daarna op dien moeilijken, zwaren tocht, die dagen duurde, de karavaan stilhield, en kleine kinderlichaampjes zacht neergevljwd werden in de donkere aarde....

Het was niet, dat God de omstandigheden veranderde, maar het was, dat Hij de harten veranderde, zóó, dat ze eenswillend werden, zóó, dat ze stil werden van binnen, en volgzzaam van aard.

Ik weet, dat het menschen gegeven wordt, om zóó te lijden, en zóó te dulden....

Ik weet, dat vandaag nog menschen met bevende lippen stamelen:

„So nimm Du meine Hände
Und führe mich.”

A. VAN H.-S.

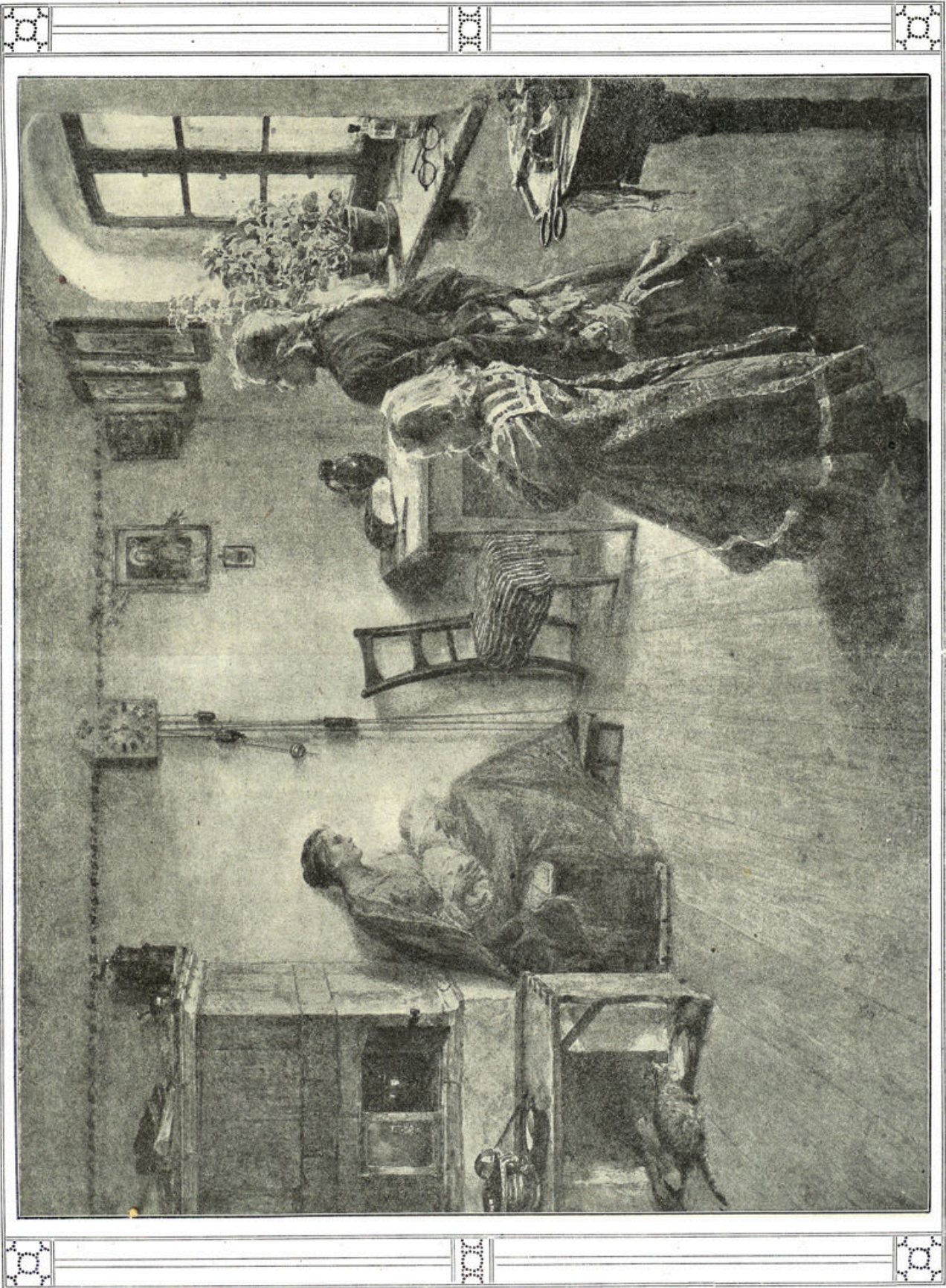
De oudste en de jongste.

Ik geloof, dat er moeders zijn, die niet beseffen, welk een zegen voor haar oudste de allerjongste zijn kan. Vooral, wanneer die oudste een meisje is.

'k Hoorde wel van moeders, die 't zoo lang mogelijk verborgen hielden voor haar oudste dochter, ook wanneer die heusch zoo jong niet meer was, als er nog een kleintje verwacht werd. En wanneer ze er met kennissen over spraken, vonden ze 't eigenlijk maar „naar” voor die oudste. Alsof 't niet juist voor die oudere zuster een zeer groote zegen kon worden, wanneer ze, met moeder, haar zorgen mag wijden aan zulk een teer, hulpeloos wezentje!

't Is eigenlijk moeilijk tegenwoordig, om een meisje te zijn. Ja, 't wordt wel beter, en er wordt al wel wat gedaan om meisjes zulk een opvoeding te geven, dat de vrouw in haar ontwikkeld wordt. Maar toch, in heel veel gevallen gaat ze met de jongens gelijk op; leert zij, wat de jongens leeren, ten minste tot op zekere hoogte. En de meisjes van tegenwoordig genieten veel meer vrijheid, ook in haar omgang, dan dit vroeger met haar seksegenooten 't geval was. Ik wil hier nu niet tegen preeken; al te veel afzondering is ook al niet de rechte weg. Maar wanneer ik ze voorbij zie fietsen, in clubjes, de jongens en meisjes van H. B. S. en Gymnasium, of tenminste van dien leeftijd, wanneer ze gaan naar hun tennisveld, of wanneer ze, in de vacantie, groote tochten ondernemen samen, dikwijls zonder geleide van ouderen, dan ben ik toch wel eens bang, dat die meisjes

1701

opgroeien of tot kokette nesten, wier grootste behagen 't is te flirten, of tot een soort tusschenwezen, man noch vrouw eigenlijk. 'k Vind het heerlijk, dat ook het meisje tegenwoordig zich ontwikkelen kan, zonder altijd tot de te stoppen kous terug geroepen te worden. En een domme vrouw is heusch geen zegen, ook niet wanneer ze huisvrouw en moeder wordt. Maar het echt-vrouwelijke moet toch in onze meisjes bewaard blijven, en denkt ge, moeder, dat iets of iemand u daarbij zoo goed zou kunnen helpen als 't kleintje, dat ge op uw schoot hebt?

Onze meisjes zijn niet meer als 't meisje op de plaat. Wanneer ze zoo oud zijn als deze, houden ze niet meer de pop achter den rug, maar hebben ze aan die poppen-geschiedenis al lang den rug toegekeerd, wanneer ze er ten minste, toen ze klein waren, nog behagen in vonden. Maar als ze nog niet geheel blasé zijn, wordt al het teere, al het vrouwelijke in haar toch opgewekt bij 't zien van klein-broertje of klein-zusje op moeders schoot. En wanneer ze 't kunnen (o, ik hoop zoo voor onze meisjes, dat ze 't kunnen) laten ze graag 't werk voor de Mulo, voor H. B. S. of Gymnasium een poosje rusten, om even dat kleintje te houden in eigen armen, even te spelen met dat rose en blanke levende popje. Mor dan niet bij uzelve, moeder, als God u bij uw grootere kinderen nog zulk een kleintje geeft om te verzorgen. Begroet het eerder als een bondgenoot, die u helpen zal, om van uw oudste dochter een vrouw te maken, die ge zoo gaarne later in haar zien wilt.

Maar 't kan zijn, dat ge juist heel blij waart met uw jongste. Gelukkig, zulke moeders zijn er nog. En dat ge daarom wel graag al de glimlachjes, al de grappige beweginkjes van die kleine 't eerst en 't meest zelf genieten wilt. Ge kunt het nu immers zoo rustig doen. Veel rustiger dan toen er behalve de allerkleinste nog kleintjes waren, die om uw zorgen riepen.

Wanneer 't zoo is, toe, wees dan eens edelmoedig jegens uw oudste. Houd haar niet van broertje of zusje af, wanneer ze van haar vrijen tijd aan hem of haar geven wil. Zeg niet angstig: „Nee, kind, je kunt hem nog niet vasthouden.” Waag het er op; ge zult eens zien, hoe zorgvuldig groote zus met de kleintjes omgaat. Gebruik toch de allermooiste gelegenheid, om aan uw dochter, over wier al te theoretische opleiding ge immers dikwijls geklaagd hebt, een deel praktische vorming bij te brengen...

'k Weet niet, of het licht aan den schilder. 'k Hoop niet, dat de moeder-zelve er schuld aan heeft. Maar in mijn idee staan die twee grootere op onze plaat veel te ver van moeder en 't kleintje af. Haal uw grooteren naar u toe, moeder. Laat ze niet achterstaan bij uw kleintje. 't Zal uw oudste niet dan ten zegen kunnen zijn, wanneer ze dagelijks ziet, hoe ge *al* uw kinderen beschouwt voor wat ze waarlijk zijn: kostbare geschenken, u gezonden door uw God.

J. M. W.-W.

STIJLBLOEMEN.

(Naaister, die onderwijs in den Catechismus geeft, zet op haar bordje): Mej. G., naaister. Hier leert men voor zijn *belijdenis, naaien, breien en kousen stoppen*.

Men hoorde het geschrei der schipbreukelingen, dat *onhoorbaar* werd gemaakt door het bulderen der zee.

Op het strand te *Zandvoort* staande, zag zij de zon in al haar pracht uit de zee opkomen. (De zon gaat dus tegenwoordig in het Westen op.)

A. J. H.

MIJN OUDE KERKTOREN.

III.

Jk wou je wat oude geschiedenissen vertellen van mijn ouden kerktoren, en wat van zijn vrienden.

Ik wou beginnen met zijn vrienden onder de dieren. De dieren krijgen altijd de *laatste* beurt, — indien ze er al een krijgen.

Waarom zouden ze *nu* niet eens in de eerste plaats mogen komen?

En ik weet, dat je van dieren houdt. Niet alleen, als ze sterk zijn en ons helpen kunnen. Maar ook, als anderen ze zwak en ellendig noemen, en tot niets nut. Als ze zwerven moeten, ver buiten den kring van het menschenleven, en hun woonplaats moeten zoeken ver van hun huizen, als ze bang zijn voor de menschen, omdat ze vervolgd worden en vernield en gedood, — ja, ik weet, dat je ook dan van ze houdt.

En daarom vind je het wel goed, als ik met hen begin.

Met de uilen het eerst.

Je weet, dat ze nestelen binnen zijn muren. Of — weet je het soms niet? Het kon wel. Want de toren vertelt het niet. En de uil zegt het evenmin. Waarom zou hij? Om zich aan meer vervolging bloot te stellen? Hij zou wel heel dwaas zijn, als hij het deed.

Maar jij mag het natuurlijk wel weten. Jij doet hem geen kwaad.

Weet je wel, dat er nog menschen zijn, die de uilen vangen, als zij maar eventjes kunnen, en ze dan levend vastspijkeren boven de deur van hun stal, of aan een schutting, of aan den bovendorpel van hun huis?

Weet je, waarom ze dat doen?

Als zij, in den duisterten avond, gaan langs den weg, en hun voeten onzeker gaan door het duister, en hun hart onrustig is door het donker, dan soms, plotseling, vliegt met onhoorbaren vleugelslag, de uil hen voorbij of over hen heen. Ze zien zijn groote oogen, fel fonkelend als kooltjes vuur. En ze hooren zijn gekrijsch. En dan trilt hun heele lijf van schrik, en de adem stekt hun in de keel. „Nu komt er ziekte,” denken zij, „ziekte of dood.” En hun ontstelde verbeelding hoort in het heesche geschreeuw van den vogel den roep: „Kom mee! Kom mee!” En ze denken, dat hij hen vraagt mee te gaan, naar het kerkhof, en naar hun graf. — Zeg niet tot hen, dat de vogel die woorden niet roept. Zij gelooven u niet. Zij weten wel beter. En houden vol, dat zij duidelijk zijn roep hebben gehoord. En — zij *hooren* het ook! Zooals onze ziel luistert, zoo klinkt de stem.

En ze weten wel, dat hun weg, na veel kronkelingen of na weinige, na veel loopens of na weinige schreden, zal eindigen op het kerkhof. — Maar hoe *lang* ook die weg mocht zijn, hun is hij nog te kort. Zij vreezen voor de armoede van het graf; ze zijn zoo bang!

En hun bangheid maakt hen moedig. Ze vangen den vreeselijken vogel, die onheil voorspelt, en ziekte en dood. Ze spijkeren hem vast! Dan kan hij niet meer in den duisterten avond hen nooden tot de verschrikkelijke reis, die *nu* zeker wel niet zoo spoedig aanvaard behoef te worden. En de vogel sterft. — De verschrikking blijft.

Maar — al zouden alle lieden de uilen verjagen — mijn oude toren verjaagt ze niet. Hebt ge wel ooit gehoord, dat hij één vogel verjoeg? Hij let niet op blinkende veeren of op een grauwpak — hij oordeelt niet naar welluidende stem of naar heesch geschreeuw — hij geeft geen voorkeur aan groot of aan klein — de vogels zijn alle welkom bij hem, alle. Zooals alle menschen welkom zijn in de kerk, en alle zoekende zielen welkom zijn bij God.

Klim nu den toren maar eens op. Je weet wel, langs die nauwe, donkere trap. En als je dan boven komt,